

En anden og praktisk vej til uddannelse

Gert Møller, Korsør ProduktionsHøjskole

Mandag d. 18. januar indbød Statsminister Lars Løkke Rasmussen til arbejdsfrokost på Marienborg. Spørgsmålet til debat var: Hvordan hjælper vi de unge, der i dag ikke får en ungdomsuddannelse? Det er nemlig sådan, at hele 20% af de unge endnu ikke har fået en ungdomsuddannelse 7 år efter, de gik ud af grundskolen. Det er ikke fordi de ikke har prøvet, tværtimod, de 18 % har været i gang, men det er ikke lykkedes for dem!

Vi kan få flere med!

Det var en fornøjelse at få lov at give mit bidrag til frokosten og det vigtige spørgsmål. Jeg tror nemlig, at vi kan få flere med, hvis vi tænker uddannelse på en anden måde, end vi gør i dag! Vi ved, at der er unge, der har brug for en praktisk uddannelsesvej, og vi har institutionerne til det: Produktionsskolerne, erhvervsgrunduddannelsen og den kombinerede ungdomsuddannelse. Men vi skal også reelt anerkende behovet, og at de praktiske uddannelser kan noget, der er brug for.

Vi kan jo passende starte med, at vende vores sædvanlige syn på de unge 180 grader. I dag er der alt for meget fokus på, hvad de *ikke* kan. Det skal vi væk fra! Mange af de forberedende tilbud er defineret for unge som *ikke* kan, og sættes først ind, når den unge er droppet ud af en uddannelse. Lad os i stedet gøre det klart, at vi har en række gode tilbud til de unge som *kan* tage en uddannelse, når de får lov til det via en praktisk vej.

Det handler ikke om at sætte kravene og forventningerne ned, men om et helt andet udgangspunkt for læring. Her flytter vi fokus fra individet til opgaverne. Virkelige opgaver med en indbygget nødvendighed – nogen skal bruge dem til noget. Det er arbejdsfællesskabet, produktionen, rutinerne, sidemandsoplæringen og de faglige rollemodeller – kort sagt, den klassiske mesterlære, der er inspirationen. Og så skal der selvfølgelig være det, alle unge efterspørger: Et godt ungdomsmiljø!

Vi har institutionerne – nu skal de rammesættes!

Vi har institutionerne: Produktionsskolerne, erhvervsgrunduddannelsen og nu den kombinerede ungdomsuddannelse. Men de skal være en reel del af ungdomsuddannelserne. Mit forslag er, at man laver en lovgivningsmæssig ramme omkring de 3 uddannelser og lader det være basen for en anden vej – den praktiske uddannelsesvej, som en ligeværdig del af de danske ungdomsuddannelser.

Ved at skabe en fælles institutionel ramme omkring de 3 uddannelser vil det være muligt at rulle den praktiske uddannelsesvej ud i hele landet, så den bliver et reelt tilbud til alle unge, der har

behovet. Samtidig vil den få et tilstrækkeligt volumen til at sikre de nødvendige læringsrum. Nogen vil måske spørge, om krav og forventninger vil blive sat ned, når man går den praktiske vej? Det klare og entydige svar er nej! Overliggeren skal ikke ned, men vi skal give de unge andre muligheder for at komme over. Derfor skal der være gode læringsrum i form af bl.a. værksteder.

Med en fælles ramme kan vi give den praktiske uddannelsesvej en klar retning. Det handler bl.a. om sammenhæng i forløb og uddannelser, om en klar placering af indsatsen og om en ensartet statslig finansiering. Og så handler det om, at vi i Danmark får behov for flere unge med en erhvervsuddannelse. Derfor skal vi turde satse på en praktisk vej henimod praktiske fag.

Som institutioner er vi ikke kun ansvarlige for det, der sker hos os selv, vi har også et ansvar for at få leveret den unge godt videre. Jeg kalder det kædeansvar: Vi skal alle være led i en ubrudt kæde, hvor den unge ikke mistes på vejen fra en institution til den næste. Samtidig skal vi huske, at indsatsen ofte kræver et samarbejde mellem forskellige områder: Undervisning, socialforvaltning, jobcenter, UU. Det giver ofte uklarhed, og derfor er det vigtigt at få samlet og placeret ansvaret ét sted. Med hensyn til finansiering af uddannelserne, så er der lige nu store forskelle, og der er overudviklede bureaukratiske modeller til beregning, kontrol og fordeling. Det kan fjerne fokus fra den unge og det rigtige tilbud. Derfor skal staten stå for al ungdomsuddannelse – også til dem, der lærer bedst i praksis!

Optimering af institutionerne

Lægger vi produktionsskolen, erhvervsgrunduddannelsen og den kombinerede ungdomsuddannelse ind i en ny fælles ramme under overskriften 'Den praktiske uddannelsesvej' har de et stort potentiale som tilbud til vores praktisk begavede unge.

Men hvis vi vil have det fulde udbytte, skal de optimeres på en række områder: Lad os få ensartede vilkår for praktik og erhvervstræning for de tre områder. Som det er nu forvrider de forskellige vilkår forholdene. Lad os få en mere fleksibel optagelsesmodel til KUU. Som det er nu, kan vi ikke udnytte kapaciteten godt nok. Lad os få justeret produktionsskolernes lovgivning, så skolerne kan leve op til deres skærpede opgave i forbindelse med EUD-reformen. For bare at nævne nogle. Men lad os først og sidst huske på, at vi skal tænde den unge for et fag, før at alt det andet rykker.

Tør vi?

Lad mig slutte med et spørgsmål til politikerne og til læserne: Tør I – tør vi som samfund lave en turn-around og skabe en praktisk uddannelsesvej til vores unge?

Koster det mere? Nej – i det lange løb koster det ikke mere, men vi skal turde bruge pengene på en anden måde. I dag bruger vi pengene til støtteordninger, mentorer, psykologer. I stedet skal vi investere i den mesterlærelignende værkstedsundervisning.

Læring med et praktisk udgangspunkt er som regel dyrere end holdundervisning. Men pengene bliver tjent ind igen. Mange af vores unge kan nemlig godt få sig en uddannelse, når vi bare giver dem det rigtige tilbud!